

Minister Infrastruktury

Znak pisma: DL-2-1.0530.3.2025

Warszawa, 30 czerwca 2025

Zawiadomienie o sposobie załatwienia petycji

Na podstawie art. 13 ust. 1 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o petycjach (Dz. U. z 2018 r. poz. 870), zwanej dalej „ustawą o petycjach”, w związku z petycją z dnia 1 stycznia 2025 r. w sprawie *„niezwłocznego wdrożenia dyrektywy Rady 2000/79/WE z dnia 27 listopada 2000 r. dotyczącej Europejskiego porozumienia w sprawie organizacji czasu pracy personelu pokładowego w lotnictwie cywilnym”*, Minister Infrastruktury zawiadamia, że ww. petycja została uwzględniona w części.

Uzasadnienie

Do Ministra Infrastruktury została skierowana petycja z dnia 1 stycznia 2025 r., w której wnoszący petycję zwrócił się o *„podjęcie pilnych działań zmierzających do pełnego wdrożenia przepisów Dyrektywy Rady 2000/79/WE z dnia 27 listopada 2000 r. dotyczącej Europejskiego porozumienia w sprawie organizacji czasu pracy personelu pokładowego w lotnictwie cywilnym”*.

Wnoszący petycję wskazał, że *„mimo że Polska jest zobowiązana do implementacji tego aktu prawnego w swoim porządku prawnym, do chwili obecnej wiele z jego postanowień nie zostało wprowadzone w sposób całkowity lub skuteczny”*. Zwrócił uwagę, że *„dotyczy to m.in. gwarancji minimalnego okresu płatnego urlopu wypoczynkowego wynoszącego cztery tygodnie w roku”* i w związku z tym *„w praktyce często dochodzi do sytuacji, w których samozatrudnieni nie otrzymują gwarancji takiego urlopu w swoich umowach B2B, co może prowadzić do naruszenia ich praw pracowniczych i wpłynąć na ich zdrowie oraz bezpieczeństwo w pracy”*.

W ocenie wnoszącego petycję *„brak pełnego wdrożenia tych standardów nie tylko narusza zobowiązania Polski wynikające z prawa unijnego, ale także prowadzi do pogorszenia warunków pracy w sektorze lotniczym oraz ma wpływ na bezpieczeństwo pasażerów”*.

Mając na uwadze przedmiot petycji i zakres wniosków w nich podniesionych, Minister Infrastruktury zwrócił się do Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, Głównego Inspektoratu Pracy, Prezesa Urzędu Lotnictwa Cywilnego, dalej jako „Prezes ULC”, a także do 21 podmiotów związanych z lotnictwem cywilnym (przewoźników oraz związków) o przedłożenie stanowisk w niniejszej sprawie.

Po przeanalizowaniu treści petycji, a także po zapoznaniu się ze stanowiskami ww. wskazanych organów i podmiotów, Minister Infrastruktury zauważył, co następuje.

W pierwszej kolejności nadmienić trzeba, że dyrektywa Rady 2000/79/WE z dnia 27 listopada 2000 r. dotycząca Europejskiego porozumienia w sprawie organizacji czasu pracy personelu pokładowego w lotnictwie cywilnym, zawartego przez Stowarzyszenie Europejskich Linii Lotniczych (AEA), Europejską Federację Pracowników Transportu (ETF), Europejskie Stowarzyszenie Cockpit (ECA), Stowarzyszenie Linii Lotniczych Regionów Europy (ERA) i Międzynarodowe Stowarzyszenie Przewoźników Lotniczych (IACA) (Dz. Urz. UE L 302 z 1.12.2000, str. 57-60, z późn. zm.), została wdrożona do polskiego porządku prawnego ustawą z dnia 30 czerwca 2011 r. o zmianie ustawy Prawo lotnicze oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1015).

Jednocześnie Minister Infrastruktury wskazuje, że po zapoznaniu się z argumentami przedstawionymi w petycji, stanowisku Prezesa ULC oraz innych podmiotów, w resorcie infrastruktury zostały zidentyfikowane wątpliwości prawne związane ze świadczeniem usług w ramach prowadzonej działalności gospodarczej (tzw. samozatrudnieniem) w lotnictwie cywilnym.

Minister Infrastruktury informuje, że Główny Inspektorat Pracy w piśmie z dnia 14 marca 2025 r., znak: GIP-GPP.081.18.2025.4, przekazał informacje o kontrolach prowadzonych w 2019 r. przez organy Państwowej Inspekcji Pracy, obejmujące swoim zakresem zagadnienia dotyczące prawnej ochrony pracy personelu pokładowego, w tym zagadnienia związane z urlopem wypoczynkowym. Zwrócono uwagę, że *„osoby wykonujące zadania personelu pokładowego w ramach umów B2B miały zagwarantowany urlop w wymiarze 24 dni kalendarzowych, a zatem niższy niż maksymalna wartość urlopu określona w Kodeksie pracy oraz niższy niż wynikający z ww. Dyrektywy”*. Ponadto Główny Inspektorat Pracy poddał w wątpliwość czas pracy personelu pokładowego zatrudnionego w ramach umów B2B, tj. *„ustalono, że w obszarze tworzenia harmonogramów czasu pracy oraz informowania o jego zmianach członkowie personelu pokładowego wykonujący swoje zadania w ramach umów B2B bywają odmiennie traktowani niż członkowie personelu zatrudnieni w ramach stosunku pracy. Różnica polega m.in. na obowiązku wcześniejszego zgłaszania ewentualnych dni wolnych do harmonogramu pracy, niż pracownicy. Ponadto zdarzały się przypadki informowania o zmianie harmonogramu pracy zaledwie kilka godzin przed rozpoczęciem wykonywania obowiązków przez osoby zatrudnione na podstawie umów B2B, gdzie w przypadku pracowników okres informowania to min. 24 godziny przed rozpoczęciem pracy.”*.

Prezes ULC w piśmie z dnia 24 stycznia 2025 r., znak: LOL-1.053.1.2025.ULC.1, zwracając uwagę na problematykę stosowania przez przewoźników lotniczych samozatrudnienia m.in. wobec członków załóg statków powietrznych, zaproponował wprowadzenie do ustawy z dnia 3 lipca 2002 r. – Prawo lotnicze (Dz. U. z 2023 r. poz. 2110, z późn. zm.) regulacji w brzmieniu: *„przepisy art. 152 -154 oraz art. 171 i art. 229 §2-§6 Kodeksu Pracy względem członków załóg statków powietrznych stosuje się odpowiednio”*.

Powyższa propozycja Prezesa ULC została przekazana przez Ministra Infrastruktury 21 podmiotom związanym z lotnictwem cywilnym. Minister Infrastruktury informuje, że

w odpowiedzi otrzymał 5 stanowisk. W związku z rozbieżnymi stanowiskami w sprawie oraz skomplikowanym charakterem uregulowania tzw. samozatrudnienia w polskim systemie prawnym, Minister Infrastruktury informuje o konieczności podjęcia dalszych analiz w sprawie. W następstwie wypracowania adekwatnych i zgodnych rozwiązań prawnych oraz podjęcia przez Ministra Infrastruktury decyzji o rozpoczęciu prac legislacyjnych w przedmiotowej sprawie, Minister Infrastruktury informuje, że projekt aktu normatywnego będzie procedowany zgodnie z postanowieniami uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów (M.P. z 2024 r. poz. 806).

W ramach dodatkowych wyjaśnień, w zakresie wniosku nr 3 petycji, Minister Infrastruktury wskazuje, że Prezes ULC nie jest organem właściwym w zakresie „przeprowadzania kontroli umów zawieranych przez operatorów lotniczych z podwykonawcami (w tym samozatrudnionymi) pod kątem zapewnienia przestrzegania przepisów dotyczących prawa do płatnego urlopu oraz odpoczynku”, czy też monitorowania „czy te umowy są zgodne z minimalnymi standardami unijnymi, w tym zagwarantowaniem płatnego urlopu i odpowiednich dni wolnych”. Leży to również poza właściwością Ministra Infrastruktury. Właściwa w tym zakresie jest Państwowa Inspekcja Pracy. Ponadto Minister Infrastruktury wskazuje na możliwość wystąpienia na drogę postępowania sądowego w razie powstania wątpliwości związanych z zatrudnieniem (dział III ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2024 r. poz. 1568, z późn. zm.).

Pouczenie

Zgodnie z art. 13 ust. 2 ustawy o petycjach sposób załatwienia petycji nie może być przedmiotem skargi.

Z upoważnienia Ministra Infrastruktury

Dokument podpisany elektronicznie przez:
Jadwigę Żandarską
Dyrektor Departamentu Lotnictwa